

VLIEG WEG, VLIEG WEG

Paulus Hochgatterer

Vlieg weg, vlieg weg

Uit het Duits vertaald
door Gerrit Bussink

Oorspronkelijke titel *Fliege fort, fliege fort*
© 2019 Deutike in der Paul Zsolnay Verlag GmbH, Wenen
© 2021 Nederlandse vertaling Gerrit Bussink /
Uitgeverij Wereldbibliotheek
Alle rechten voorbehouden
Omslagontwerp Karin van der Meer
Foto auteur © Corn 2017
NUR 302
ISBN 978 90 284 5117 9
www.wereldbibliotheek.nl

De eerste ervaring van een kind met de wereld
is niet dat volwassenen sterker zijn,
maar dat het zelf niet kan toveren.

Walter Benjamin

Ooit

Iedereen ziet hem. Hij rent schuin over het weiland en dan verder langs het pad. Hij struikelt, valt, krabbelt weer overeind. Op hem ligt de zon en zijn haar straalt wit. Het is alsof hij door een schilderij loopt, denkt ze. Soms ziet ze de dingen als schilderijen. Hij hobbelt een beetje, als een klein, mollig dier. Net een jonge beer, denkt ze. Of een wombat, niet in Australië, maar hier bij ons, midden in september. De zomer was zeer groots, denkt ze, binnenkort zal iemand zijn schaduw op de zonnewijzers leggen, en staan de velden aan de winden bloot... Rilke-blabla. Ze weet niet waarom ze zich bij pathos altijd zo slecht voelt.

Aan de hemel zwelt een wolk spreeuwen aan, krimpt ineen, waaiert weer uit. Voor haar loopt het weiland steil omlaag, bruin gespikkeld door de talloze molshopen. Daarachter het bos, helemaal rechts de vijver, bij de aanlegsteiger de twee vlammend rode wilde kersen.

Onder het rennen maken zijn armen korte, scheppende bewegingen. Ze herinnert zich dat er donkergroene lapjes op de knieën van zijn bruine ribbroek zitten en dat zijn overhemd lichtgeel is, met fijne blauwe streepjes. De rugzak met zijn spullen staat er nog, vlak naast de ingang van de eetzaal.

‘Hij komt vanzelf terug,’ zegt de maatschappelijk werk-

ster, terwijl ze op het terras aan een van de tafeltjes gaat zitten. Ze haalt een elastomap uit haar tas, legt hem voor zich neer en gaat op zoek naar een pen. ‘Hij weet hier de weg niet,’ zegt ze, ‘nog even, dan is hij moe en komt hij wel terug.’

Ze ziet de grijze uitgroei van de vrouw, de koraalrode parels van haar halsketting en de roze-witte ruitjes van haar blouse. Abrupt staat ze op. ‘Ik ga hem halen,’ zegt ze. De maatschappelijk werkster kijkt verbaasd op. ‘Zoals u wilt,’ zegt ze, ‘bent u nieuw hier?’

‘Ja,’ zegt ze, ‘ik ben nieuw hier.’

Als ze begint te rennen, ziet ze dat hij al bijna bij de weg is. Hij rent zigzaggend, een beetje met X-benen, soms maakt hij een sprongetje alsof hij over een hindernis moet springen.

Hij is negenenhalf, heeft ze onthouden, verjaardag begin mei, de vierde van zes kinderen, derde klas basisschool, slechte cijfers voor alle vakken, frequent schoolverzuim.

‘Blijf staan!’ roept ze. Hij reageert niet, bij de weg slaat hij links af en even verder neemt hij het weggetje naar het bos. Ze loopt soepel en merkt dat de afstand tussen hen kleiner wordt, ze denkt dat ze hem wel in zal halen, ze zal van achteren haar armen om hem heen slaan en hem gewoon vasthouden. Hij zal zich niet verzetten.

‘Je bent een romantica,’ had haar vader gezegd toen ze hem vertelde dat ze ging stoppen met haar studie literatuurwetenschap. Ze had moeten lachen en gezegd, ja, heel sentimenteel. Waar het haar om ging was gewoon dat ze de wereld een stukje beter wilde maken. Hij had haar aangekeken, zijn schouders opgehaald en gezegd, als je dochter zoiets zegt, kun je als vader niets meer doen.

De bodem is droog en zacht van de lariksnaalden van de afgelopen jaren. ‘Blijf staan, ik doe je niets!’ roept ze, hoewel ze dat een beetje stom vindt. Hij kijkt nog steeds niet om. Zijn armen molenwieken nu alsof hij zich ergens wil ingraven. Ze is intussen zo dichtbij dat ze hem kan horen hijgen. Ze vertraagt haar tempo. Haar als licht stro, denkt ze. ‘Blijf nou staan,’ roept ze nog een keer, ‘niemand doet je iets.’ Hij schiet naar links, stormt door een smalle strook jonge sparren en rent zigzaggend de vlakke helling op. Vlak naast een jonge den trapt hij in een gat en slaat languit tegen de grond.

Midden tussen de bosbessen staat ze naast hem. Hij zegt nog steeds geen woord. Als hij ten slotte zijn gezicht naar haar toe draait, weet ze dat ze dit soort wanhoop nog nooit heeft gezien, zo grenzeloos en zo leeg. Ze steekt haar hand uit en trekt hem overeind. Zijn vingers zijn warm. Wat ze op zijn lichtgele overhemd als streepjes had gezien, zijn in werkelijkheid rijtjes piepkleine vliegende herten.

Meteen als ze teruglopen, voelt ze behoefte om te praten. Ze heeft geen idee waarom, ze weet alleen dat het niets te maken heeft met schaduwen op zonnewijzers of andere romantische flauwekul.

Ze vertelt dingen die ze over hem weet uit het dossier en uit het rapport dat de maatschappelijk werkster voor zijn opname heeft geschreven. Ze vertelt dat zijn echte ouders niet voor hem en de andere kinderen konden zorgen. Zijn vader was zijn baan op de kunstmestfabriek kwijtgeraakt en daardoor nog meer gaan drinken dan daarvoor, zijn moeder was labiel en had de zes kinderen niet aangekund. Ze was niet eens meer in staat geweest om luiers voor de kleinsten te kopen. Ten slotte waren de conflicten tussen de

twee zo uit de hand gelopen dat zijn moeder in een inrichting moest worden opgenomen. De twee kleintjes waren ondergebracht in een verzorgingshuis voor baby's. De pleegouders bij wie hij met de drie anderen was terechtgekomen, hadden al jaren kinderen in huis. Er waren nooit klachten geweest, integendeel, bij de jaarlijkse controles door jeugdzorg had alles er steeds uitstekend uitgezien. Waarschijnlijk kwam het doordat de boerderij zo afgelegen lag en ze geen echte burens hadden dat het zo lang had geduurd tot de waarheid aan het licht was gekomen en ook was het een gelukkige samenloop van omstandigheden geweest dat die vertegenwoordiger in veevoer een keer zijn nieuwe vriendin had meegenomen, een uitgesproken aardige en ook uitgesproken nieuwsgierige vrouw. Het was in elk geval heel dapper van zijn zus geweest om die vreemde vrouw het half voltooide gebouwtje naast de karrenloods te laten zien, de vuile matrassen, de metalen kastjes, de schragen met een spaanplaat erop die als tafel werd gebruikt.

Als ze bij de weg zijn, blijft ze staan. Ze zegt dat ze begrijpt dat hij niet anders kon dan weggelopen, hoe zou hij na die ervaringen ook in staat zijn om nog iemand te vertrouwen. Toch vond ze dat hij tenminste moest proberen haar te geloven dat ze hier geen metalen opbergkastjes hadden, geen ramen met enkel glas en geen werk in de stal zodra het licht werd. Zou dat lukken? De jongen keek naar de grond en zoog zijn wangen naar binnen. Op de randen van zijn oren laat de huid los. Nazomerzon, denkt ze, en tegelijk denkt ze, wat is het kinderachtig om genoeg te beleven aan een bijzaak als zo'n alliteratie, maar dat zal ook wel bij een romantica horen.

Ze komen langs het fietsenhok, langs het schuurtje met het tuingereedschap en het konijnenhok. Ze benoemt die dingen alsof hij een nieuwe taal aan het leren is: fietsenhok, gereedschapsschuurtje, konijnenhok. 'Wat heb je eigenlijk in je rugzak?' vraagt ze in het trappenhuis. Hij kijkt haar verrast aan en zegt niets. 'Sorry,' zegt ze zonder te weten waarom. Ze vraagt of hij wil zien waar hij gaat slapen en wie er voortaan in de bedden naast hem liggen. Om te beginnen zullen ze hem vermoedelijk een bed toewijzen en een plek in de eetzaal en in de huiswerkkamer; bovendien zullen ze hem laten kennismaken met de anderen. Daar hoeft hij niet bang voor te zijn, zegt ze, iedereen weet dat je aardig hoort te zijn voor een nieuweling.

Ze lopen door de eetzaal naar het terras. Buiten zit de directeur aan de tafel van de maatschappelijk werkster, dat is van binnenuit goed te zien, tegen de balustrade geleund staat de grote donkerharige pedagoog die ze Jimi noemen te roken. Hij heet zo omdat hij alleen Jimi Hendrix-T-shirts draagt en beweert dat hij thuis een Fender Stratocaster heeft. Als ze het terras op komen, stopt de maatschappelijk werkster de map in haar tas en staat op. 'Dan kan ik nu wel gaan,' zegt ze. Ze geeft de directeur een hand. 'Ik kom je wel een keertje opzoeken,' zegt ze tegen de jongen, 'al kan je met zulke betrokken mensen om je heen natuurlijk niets gebeuren.' Daarop vertrekt ze.

De jongen blijft staan en staart naar een punt voor zijn voeten. Met zo'n voorgeschiedenis is het maar al te begrijpelijk dat een kind bang is in een situatie waarin alles nieuw is, zegt ze. Als niemand daar bezwaar tegen heeft, gaat ze hem nu de belangrijkste dingen laten zien, zijn bed, de klerkast, de wasruimte.

De directeur draait zich naar de jongen toe. Hij strijkt met zijn duim en wijsvinger over de rug van zijn neus en schudt langzaam zijn hoofd. Het spijt hem, zegt hij, maar zo eenvoudig liggen de zaken helaas niet. In een tehuis voor kinderen en jongeren luistert alles heel nauw en op bepaalde schokken wordt veel gevoeliger gereageerd dan je je als buitenstaander kunt voorstellen. Vandaar dat een aanval op de uitgangspunten onder geen beding onbeantwoord kan blijven. Hij strijkt nog een keer over zijn neus en plotseling gaat alles heel snel. De pedagoog richt zich op, knipt zijn sigarettenpeuk over de balustrade en staart de jongen aan. In twee, drie stappen is de directeur bij hem, hij pakt met zijn linkerhand de kin van de jongen, duwt die omhoog, haalt met zijn rechterhand uit en slaat hem vol in zijn gezicht.

‘Weglopen wordt hier onder geen beding getolereerd,’ zegt hij, ‘ook niet als het om nieuwelingen gaat. Knoop dat in je oren.’

In haar hoofd zakt iets scheef, raakt door elkaar, en even kan ze niet meer helder denken. Weglopen wordt bestraft, en weglopen wordt verhinderd, zegt de directeur, ook zij moet daarvan doordrongen zijn. Hij glimlacht.

De pedagoog staat er wijdbeens bij en kijkt de directeur vragend aan.

‘We beginnen met een kaal hoofd,’ zegt de directeur, ‘en daarna de intocht in Jeruzalem.’

De pedagoog grijnst. ‘Komt voor elkaar,’ zegt hij. Ze wil weten wat er voor elkaar komt, wat dat kale hoofd en de intocht in Jeruzalem te betekenen hebben. De directeur zegt dat het leven van sommige kinderen zo verloopt dat je het vanaf een bepaald punt alleen beter kunt maken, maar wel langzaam, stap voor stap, maatregel na maatregel.

Op dat moment tilt de jongen zijn hoofd op en kijkt haar aan. ‘Je hebt alles fout gezegd,’ zegt hij.

‘Wat heb ik fout gezegd?’ vraagt ze.

‘Over mij,’ zegt hij, ‘alles. Je weet niet eens dat mijn vader in de gevangenis zit. Voor altijd.’

Een

De Dikke ligt op de bank te snurken. Hij draagt een donkerbruine bermudashort, die waarschijnlijk nog nooit een wasmachine heeft gezien, een Captain America-T-shirt en veterlaarzen zonder veters – Doc Martens, beweert hij, maar iedereen weet dat dat niet klopt. Echt of niet echt doet er ook niet toe, zegt Fritz the Cat, het belangrijkste is dat hij zijn laarzen niet uittrekt. Fritz zoekt bij voorkeur het gezelschap van de Dikke. Om redenen van emotionele veiligheid, zegt ze. Die honderdtwintig kilo hebben volgens haar iets stabiliserends voor de omgeving, ze zijn zeg maar het tegenovergestelde van een aardbeving. Fritz heet in werkelijkheid Friederike, ze is dun, heeft rood haar en beweert dat op haar hele lichaam geen vierkante centimeter zonder sproeten is. Ze zegt dat ze genderqueer is, subtype drie b, rapid cycling, wat betekent dat ze om de paar weken van geslachtelijke identiteit wisselt, soms zelfs vaker. Chirurgische ingrepen, hormoonbehandeling of het verloop van haar innerlijke psychische transformatie zijn daarom geen onderwerp van gesprek, en als iemand die van niets weet begint over borstamputatie of testosteronboosters kan het gebeuren dat ze echt kwaad wordt. Dan vliegt er van alles door de lucht, flessen bijvoorbeeld, zitmeubels of andermans mobieltjes. Heeft Fritz een vrouwelijke fase,

dan is ze vriendelijk, opgewekt en uitgesproken attent. Vooral bij de Dikke kan ze dan alle wensen van zijn gezicht aflezen, ze brengt hem Coca-Cola en hotdogs en begint te spinnen als hij zijn mollige hand in haar nek legt. Niemand die er iets van begrijpt. Norbert zegt dat het fundament van die relatie waarschijnlijk een soort perversie zonder seksualiteit is, waarop Natasja zegt, wat een onzin, in feite zijn het allebei kinderen. Nu zit Fritz voor de bank op het vloerkleed, ze heeft haar oortjes in en luistert naar muziek op haar mobieltje. De punt van haar rechtervoet wipt op en neer.

Alles is rustig. Ik hou van mijn werk. – Af en toe moet ze zulke dingen tegen zichzelf zeggen. – Ik hou van dit vreemde souterrain, waar vroeger ooit een leerlooierij in heeft gezeten, ik hou van de dikke muren van dit gebouw en ik hou van de jongeren die hun waanzin nergens anders kwijt kunnen. Ik hou ook van mijn collega's – soms. Ze loopt heen en weer door de tv-ruimte en verzamelt frisdrankflesjes, vette pizzadozen en lege sigarettenpakjes. Ze hoort het geknal van het tafelhoelbalspel in de recreatieruimte. Bij gebrek aan een tegenstander schiet Malik gewoon op doel. Net zo lang tot er aan de achterkant een gat in zit, zei hij tegen Norbert toen die hem een keer vroeg hoelang hij daar nog mee door wilde gaan. Ze werpt een blik in de ruimte, steekt groetend haar hand op en gaat weer. Ze weet niet wat ze met Malik aan moet. Hij is bleek, gespierd, heeft zwart haar en een dunne, volle baard. Hij beweert dat zijn moeder in Oekraïne prostituee is geweest en zijn grootvader zakenman in Grozny. Bij hem was hij opgegroeid en van hem had hij zijn voornaam. Toch had zijn grootvader hem willen vermoorden.

Behalve de flessen gooit ze alles bij het restafval en loopt dan de paar treden naar de ingang op. Boven draait ze zich om. De Dikke heet zo omdat hij dik is, denkt ze, de recreatieruimte is een groot vertrek met een tafelfvoetbalspel en een flipperautomaat; daar wordt dus gespeeld, en Malik wekt weliswaar de indruk dat hij zichzelf volledig onder controle heeft, maar thuis heeft hij misschien toch een kalasjnikov in de kast liggen. Ik hou ervan als de dingen duidelijk worden benoemd, denkt ze. Het jongeren centrum heet Come In, een stomme naam vindt ze, maar die is hun bij de oprichting door het stadsbestuur opgedrongen. Ze kan zulke Engelse woorden niet uitstaan en evenmin begrippen die horen bij een romantisch welkomstpathos: Welkom, hier mag iedereen naar binnen – kletsboek! Voor de namen die het team destijds zelf had voorgesteld, was geen geld geweest: De Goot, Kinderkamer of Varkenskot. Nu heet het ding Come In en ze krijgen evengoed steeds minder geld van de overheid.

Als ze de deur opendoet slaat de zomer haar tegemoet, fel en heet. Ze loopt de straat op, steekt de Körnermarkt over, een smal, rechthoekig plein, passeert de Salamander-Apotheek en loopt daarna langs Gerrit van Dalens antiquariaat met de overvolle etalage. Ze slaat een korte, autovrije straat in en staat na een paar passen bij de grote afvalcontainers. De biobakken stinken. Op de gele buik van de container voor witglas heeft iemand met rode verf *Mario will be killed* gespoten en er een beetje onhandig een doodskop naast gekalkt. Grafomotorisch niet bepaald geniaal, denkt ze. Als ze de laatste petfles laat vallen, merkt ze dat ze zich aan haar collega's ergert, aan Natasja vanwege haar betweterij, die ze rechtvaardigt met drie semesters psychologie, aan Norbert en Iorgos vanwege hun machoallures en aan

Joseph omdat hij is wat hij is, een mislukkeling bij de gratie Gods. Over drie dagen hebben ze supervisie, dan zal ze al die dingen ter sprake brengen, zonder omhaal en compromisloos. De anderen zullen verrast kijken en Rosemarie, haar supervisor, zal tevreden zijn. Zij houdt ervan als de zaken hardop worden benoemd, dat is in het jaar dat ze het team adviseert wel duidelijk geworden.

‘Jij met je blauwe haar,’ zal ze tegen Natasja zeggen, ‘alsof je zelf pas zestien bent,’ en tegen Iorgos dat hij haar met zijn sentimentele PASOK-gedoe en trouwens helemaal met Griekenland met rust moet laten. En dat hij zich eindelijk eens echt verantwoordelijk moet voelen en niet alleen mooie praatjes verkopen, Norbert, zijn tweelingbroertje wat nietsdoen betreft, idem dito. Tegenover Joseph Bauer zal ze waarschijnlijk weer eens haar mond houden. De pater benedictijn, die ze in het streetwork-team hebben gezet omdat hij zelf minstens net zo’n klap van de molen heeft als de jongeren met wie hij moet werken – daar valt niets tegen te zeggen. Hij is er en wordt door de orde betaald, ze doen maar, en dat hij een enkele keer om vijf uur in de ochtend met een paar halve lijken van een jaar of zestien een soort lauden probeert te houden, doet daar niets aan af. ‘Hij praat met God en neukt een lerares van de basisschool, halleluja!’ zei de Dikke onlangs. Dat is de spijker op zijn kop. Stella Jurmann, de bewuste lerares, houdt van de kinderen aan wie ze lesgeeft en ze houdt van Joseph Bauer, op de een of andere manier althans. Van dat laatste is ze tamelijk zeker, want Stella is haar zus.

Voor de etalage van Gerrit blijft ze staan. Helemaal vooraan ligt een rij *Rolf Tarring*-boekjes uit de jaren dertig, daarachter een paar exemplaren van *Jörn Farrow’s U-Boot-*

Abenteuer. Links aan de kant, helemaal niet prominent geplaatst, ontdekt ze een eerste druk van Selma Lagerlöfs *Gösta Berlings Saga*, in het Zweedse origineel. Achthonderdtwintig euro. Een half maandsalaris, denkt ze, en daarop denkt ze dat Gerrit weliswaar een aardige vent is, heel slim ook, die bijna alle boeken kent die ooit zijn verschenen, maar dat ze elke keer als ze met hem te maken heeft een vreemd gevoel krijgt – alsof zijn grootvader nazi-officier is geweest of hij zelf secretaris van een geheim genootschap voor het behoud van het noordse runenschrift. Bovendien zijn zijn ringvingers bijna net zo lang als zijn middelvingers. Ik zie ook de stomste dingen, denkt ze.

Als er een groep Aziatische toeristen voorbijkomt, voelt ze dat een paar mensen haar rug aanraken. Het liefst zou ze zich omdraaien en hard gillen. Vanuit haar ooghoeken ziet ze strohoeden met brede randen en een opengeklapte zwarte paraplu. Sinds de reisorganisaties Furth am See een paar jaar geleden hebben ontdekt, worden er vanaf midden mei hele busladingen door de stad geloodst. De kloosterkerk, de gotische wijk, een rondvaart over het meer, ijskoffie op een van de hotelterrassen – altijd dezelfde route. En daar midden tussen Come In. Dat was niet zo gepland, maar leidde geregeld tot spannende ontmoetingen. Bijvoorbeeld wanneer Fritz the Cat een slechte fase heeft en op straat gaat staan om zich door de blik van de helft van de voorbijgangers gediscrimineerd te voelen. Onlangs heeft ze bij zo'n gelegenheid de zonnebril van het gezicht van een vrouw uit Berlijn getrokken en doormidden gebroken. Op de vraag van de politie waarom ze dat had gedaan, antwoordde ze dat ze fascistische mensen graag in de ogen keek en dat ze zich daarna altijd zo vrij voelde.

In de verte ziet ze Joseph voor de toegangspoort staan. Hij zwaait wild met zijn armen. ‘Regina!’ schreeuwt hij. Ze versnelt haar pas. ‘Wat is er?’ vraagt ze. Joseph draagt een spijkerbroek en een verkleurd grijs T-shirt. ‘Ben je uitgetreden?’ vraagt ze. Hij kijkt haar verrast aan. ‘Nee, hoezo?’ vraagt hij. Ze wijst naar zijn kleren.

‘Waar is je habijt?’

‘In de was,’ zegt hij.

Binnen duurt het een paar seconden voordat haar ogen aan de duisternis gewend zijn. Dan ziet ze dat de Dikke niet meer slaapt, maar midden in de ruimte staat en van achteren zijn armen om iemand heen heeft geslagen. Het is Lisbeth. Ze trapt om zich heen en brabbelt iets onverstaanbaars. Op de bank ligt Magdalena, mollig, bleek, diep ademend, haar ogen naar boven weggedraaid. De anderen staan eromheen.

Joseph vertelt dat hij de twee meisjes op het grasveld van het kloosterpark heeft aangetroffen en in zijn auto heeft meegenomen, dat had hem gezien de klaarblijkelijk uitzonderlijke toestand het verstandigst geleken. Lisbeth had zich daar al hypermotorisch gedragen, Magdalena eerder apathisch, in elk geval waren ze allebei behoorlijk in de war geweest.

‘En toch zijn ze gewoon meegekomen?’ vraagt ze.

‘Gewoon is niet het juiste woord.’

‘Maar?’

Hij zegt dat hij ze voor de keuze had gesteld: of het klooster in of hierheen, en ze hadden allebei gekozen voor hierheen.

Ze kijkt hem ongelovig aan. ‘Meende je dat serieus?’ vraagt ze.

‘Wat?’ vraagt hij terug.

‘Dat van het klooster?’

Ergens wel, zegt hij, iets beters had hem niet te binnen willen schieten. Terwijl hij daar zo staat, ziet ze dat hij iets in zijn hand heeft wat lijkt op een stapeltje dvd's. ‘En wat gaan we nu doen?’ vraagt hij. Ze neemt hem van top tot teen op. Net een klein kind, denkt ze, daarop moet ze denken aan een advies van Rosemarie tijdens hun laatste team-supervisie, waarbij het was gegaan om de omgang met complexe crisissituaties. ‘Maar we veranderen van focus,’ zegt ze.

Ze vraagt Malik de bloeddrukmeter te halen. Tegelijk pakt ze Lisbeths hand om haar pols te voelen. De Dikke blijft Lisbeth vasthouden en grijnst. ‘Mij ook alsjeblieft,’ zegt hij. ‘Dat kun je vergeten,’ zegt ze, ‘je stinkt!’

Een paar minuten later is de rust weergekeerd. Lisbeth en Magdalena zitten naast elkaar op de bank, ze drinken ijswater met schijfjes citroen en wekken niet langer de indruk dat ze binnenkort zullen sterven. Op de vraag wat er met ze aan de hand is, kijken ze elkaar aan en krijgen een kleine lachbui. ‘De hitte,’ zegt de Dikke, en Fritz mompelt iets over het effect van een combinatie van kwalitatief hoogwaardige cannabis en MDMA. Malik draait een balletje van het tafelvoetbalspel rond tussen zijn vingers en schudt zijn hoofd. ‘Wat vind jij ervan?’ vraagt ze.

‘Dat doet er niet toe,’ zegt hij.

‘Dat doet er wel toe,’ zegt ze.

Malik kijkt in de leegte. ‘Soms is het de hitte,’ zegt hij.

‘Wat?’ vraagt ze.

‘Waardoor mensen in de war raken.’ Soms zijn het de spullen die je gebruikt, zegt hij, en soms is het iets wat je